

Пословно право

Циљ предмета

Упознавање са основним правним институтима од значаја за пословно право и међународни промет роба и услуга. Изучавање основних питања пословног права и то: појам, предмет, методи и место пословног права у правном систему, историјски развој, извори права и др., затим правила која уређују правни положај привредних субјеката, њихове међусобне правне послове чији предмет је роба, новац и услуге с тим у вези – тј. уговоре робног промета, банкарске послове и хартије од вредности (класичне и тзв. финансијске инструменте). Савладавање основних односа између националног права и међународног привредног права са освртом на право Европске Уније у одређеним питањима.

Исход предмета

Стицање основних знања о основама компанијског права, регулативе уговора робног промета, те права хартија од вредности са освртом на специфичности правних послова са елементом иностраности што ће омогућити примену свих института у пракси.

Садржај предмета

Теоријска настава Основна питања пословног права у складу са легислативом Републике Србије, са освртом на међународне изворе права и права ЕУ (појам, предмет, методи, место пословног права у правном систему, историјски развој, извори права, субјекти пословног права), општа питања правног положаја привредних субјеката (појам привредног субјекта, његова основна обележја, индивидуализација привредног субјекта, његова унутрашња организација, имовина, иступање на тржишту, заштита интереса и оснивање привредног субјекта), поједине правне форме привредног субјекта, облици њиховог удруживања, решавања спорова, надзор над законитошћу њиховог пословања, престанак привредног субјекта, затим општа и посебна правила о уговорима робног промета и банкарским пословима, те општа и посебна правила о хартијама од вредности укључујући и основе права тржишта капитала (правни положај учесника на тржишту капитала, облике институционализације овог тржишта, трансакције финансијским инструментима, надзор и заштиту овог тржишта).

Основна

литература:

Царић, С., Витез, Дукић Мијатовић М., В., Веселиновић, Ј., *Привредно право*, Факултет за економију и инжењерски менаџмент Нови Сад, 2016;

Презентације код испитних питања бр. 59-63.

Допунска литературе:

Дукић Мијатовић, М. (2023). *Компанијско право Републике Србије – савремене тенденције развоја и институти комунитарног права*. Београд : Службени гласник и Институт за упоредно право.

Испитна питања Пословно право 2024/2025

I Испитна питања за први колоквијум

Компанијско право

1. Појам, предмет и метод Пословног права;
2. Однос Пословног права и других грана права - однос између Пословног и Грађанског права;
3. Однос између Пословног права и Управног права;
4. Однос Пословног и других грана права (Однос Пословног права и Права осигурања, Саобраћаног права и економских наука) ;
5. Извори пословног права - извори пословног права које доноси законодавац (Устав, закони, подзаконски акти)
6. Извори пословног права – правна доктрина, судска пракса;
7. Аутономни извори пословног права - пословни обичаји, узансе;
8. Општи услови пословања, формуларни уговори, трговински термини и клаузуле;
9. Субјекти Пословног права;
10. Предузетник као привредни субјект, оснивање, основна обележја правног положаја предузетника, одговорност и престанак;
11. Привредно друштво као привредни субјект – појам и основна обележја, врсте;
12. Имовина и својина привредног друштва-основне имовинске категорије привредног друштва (улози, основни капитал, одговорност за улоге);
13. Индивидуализација привредног друштва, пословно име (фирма) ;
14. Заштита пословног имена (фирме) - заштита по основу уписа у регистар; дужност избегавања; интереса; дужност поштовања забране нелојалне конкуренције;
15. Пробијање правне личности привредног друштва (Лифтинг the Веил, Пиерцинг the Corporate Law Веил);
16. Право на информисање члана друштва;
17. Делатност и промена делатности привредног друштва;
18. Седиште привредног друштва;
19. Упис у регистар привредних субјеката, врсте уписа и начела у вези са регистрацијом привредних субјеката;
20. Заступање привредног друштва и законски (статутарни) заступници привредног друштва;

21. Пуномоћници по запослењу и пуномоћници;
22. Заштита интереса привредног друштва - лица која имају дужности према друштву;
23. Прокуристи и трговачки путници;
24. Ортачко друштво (појам, оснивање ортачког друштва, оснивачки акт) ;
25. Права и обавезе ортака ортачког друштва и заступање друштва;
26. Престанак својства ортака и ортачког друштва;
27. Командитно друштво – појам,оснивање и оснивачки акт;
28. Управљање командитним друштвом, права и обавезе чланова командитног друштва, престанак друштва;
29. Појам акционарског друштва и оснивање акционарског друштва, оснивачки акт и статут;
30. Права и обавезе акционара;
31. Органи акционарског друштва и управљање акционарским друштвом
32. Унутрашњи и спољни надзор пословања АД;
33. Повећање и смањење основног капитала АД и престанак акционарског друштва;
34. Појам акције, врсте са освртом на обичне, преференцијалне и сопствене;
35. Појам, оснивање и оснивачки акт друштва с ограниченом одговорношћу;
36. Органи друштва и управљање друштвом с ограниченом одговорношћу;
37. Престанак својстава члана и престанак друштва са ограниченом одговорношћу;
38. Повећање и смањење капитала ДОО;
39. Повезивање привредних друштава капиталом;
40. Повезивање привредних друштава уговором о контроли и управљању;
41. Реорганизација привредног друштва(припајање, спајање, подела и издвајање)
42. Појам, оснивање банке и капитал банке;
43. Правни положај банке и пословање банке, однос са клијентом;
44. Организација и нацин управљања банком, надлежности органа банке;
45. Народна банка Србије (појам, надлежности, органи)
46. Друштво за осигурање, појам и извори права, органи, пословање, престанак;
47. Друштво за узајамно осигурање, посредници и заступници у осигурању;
48. Појам јавног предузећа и делатност јавног предузећа, органи, оснивање, престанак;
49. Појам задруге, основна обележја и врсте задруге;
50. Оснивање, оснивачки акт и пословање задруге, органи,имовина, својина,статус задругара и престанак задруге;
51. Привредне коморе, појам, чланови, делатност, акти и извори њеног финансирања, унутрашња организација, општа удружења;
52. Берзе и основна обележја њеног правног положаја, врсте берзе, системи оснивања и економске функције берзе, оснивање и делатност берзе и организација берзе;
53. Појам, оснивање слободне зоне, управљање и пословање у слободној зони;
54. Правни положај улагача у Републици Србији;
55. Јавноприватна партнерства;

56. Ликвидација привредног друштва (појам, поступак, извори права, субјекти)
57. Стечај(појам, извори права,поступак, правна дејства, банкротство, реорганизација)
58. Органи стечајног поступка
59. Прекогранично припајање и спајање привредних друштава (чл.514 а-м)
60. Европско акционарско друштво (Социетас Еуропа) (чл.577 а-ш)
61. Европска економска интересна групација (чл. 580 а-ч)
62. ЕСГ критеријуми (појам, примена и значај)
63. ЕСГ критеријуми, извори права и специфичности по областима извештавања

II Испитна питања за други колоквијум

Уговорно право

64. Изучавање и појам уговора (посла) робног промета, његове посебности
65. Преговори и предлог за закључење уговора, појам и значај понуде за закључење уговора,
прихват понуде
66. Време, место и облик закључења уговора
67. Закључивање уговора по приступу (адхезијом)
68. Закључење уговора преко заступника и пуномоћника
69. Средства обезбеђења испуњења уговора – капара
70. Уговорна казна
71. Право залогe, право задржавања (ретенције)
72. Промене садржине и престанак уговора (раскид)
73. Испуњење уговора
74. Тумачење уговора
75. Уговор о куповини и продаји робе – уопште
76. Битни елементи уговора о продаји робе
77. Уговор о посредовању
78. Уговор о трговинском заступању (агентури) - појам, врсте уговора, закључивање уговора о трговинском заступању (агентури) и његово правно дејство
79. Уговор о комисиону - појам, уговор о комисиону у нашем праву, правни односи из уговора о комисиону, закључење уговора и његово правно дејство
80. Уговор о шпедицији (отпремању) – појам и карактеристике, правни односи из уговора, закључење и правно дејство уговора о шпедицији, одговорност шпедитера
81. Уговор о контроли - појам, уговор о контроли у нашем праву, закључење и правно дејство уговора, одговорност контролне организације
82. Уговор о ускладиштењу - појам, врсте уговора, обавезе и права складиштара
83. Уговор о лизингу-појам, закључење, правно дејство и врсте уговора о лизингу

84. Уговор о осигурању (појам, закључење, обавезе уговарача осигурања и осигуравача)
85. Уговор о поморском превозу, појам и карактеристике, закључење, врсте
86. Права и обавезе бродара из уговора о пловидбеном превозу ствари, превозне исправе код пловидбеног превоза ствари, одговорност бродара
87. Уговор о превозу унутрашњим воденим путевима - појам, значај уговора, правно регулисање саобраћаја на Дунаву
88. Уговор о превозу робе железницом - појам, значај уговора, врсте уговора о превозу робе железницом
89. Закључење уговора, обавезе и права железничког превозиоца и његова одговорност
90. Уговор о друмском превозу робе - појам и карактеристике уговора, врсте уговора о друмском превозу робе
91. Закључење уговора о друмском превозу робе, обавезе и права друмског превозиоца и његова одговорност
92. Уговори о туристичким услугама
93. Уговор о грађењу
94. Уговор о франшизингу
95. Уговор о факторингу
96. Уговор о форфетингу
97. Уговор о тајмшерингу
98. Банкарски послови (основне особине), појам банкарских послова, субјекти банкарских послова
99. Врсте банкарских послова, активни банкарски послови, уговор о кредиту (извори права за уговоре о кредиту)
100. Појам уговора о кредиту, његово разграничење од уговора о зајму
101. Пасивни банкарски послови - појам, класификација, емисиони послови, банкарски новчани депозити
102. Издавање обвезница, заложница, других хартија од вредности од стране банке, улози на штедњу
103. Банкарски текући рачуни
104. Неутрални банкарски послови - појам, банкарски послови у вези са руковањем и одржавањем хартија од вредности
105. Уговор о сефу
106. Послови акредитива, компензациони послови

- 107. Инкасо послови, клириншки послови
- 108. Банкарске гаранције

III Испитна питања за усмени део испита

Хартије од вредности

- 109. Појам хартија од вредности
- 110. Битне особине хартија од вредности, битни састојци хартија од вредности, врсте хартија од вредности
- 111. Хартије од вредности на име и њихов пренос
- 112. Појам хартија од вредности по наредби и њихов пренос
- 113. Појам, значај, пренос хартија од вредности на доносиоца, приговори код њих
- 114. Појам, значај, историјски развој менице, извори меничног права
- 115. Бланко меница
- 116. Битни менични елементи, означавање да је то меница
- 117. Безусловни упут за исплату одређене своте новца
- 118. Име трасата т.ј. лица које треба да плати менични износ
- 119. Означавање доспелости менице
- 120. Место плаћања менице
- 121. Име ремитента т.ј. лица коме се или по чијој наредби се меница мора исплатити
- 122. Датум издавања менице, место издавања менице
- 123. Потпис трасанта т.ј. лица које је издало меницу
- 124. Претпостављени битни менични елементи
- 125. Меничне радње, издавање менице
- 126. Умножавање менице
- 127. Акцептирање менице
- 128. Пренос менице
- 129. Менични авал
- 130. Исплата менице
- 131. Интервенција менице
- 132. Презентација менице
- 133. Менични протест
- 134. Менична нотификација
- 135. Менични регрес
- 136. Меничне тужбе, менични приговори
- 137. Неосновано обогаћење код менице и престанак менице
- 138. Појам, значај чека, извори права
- 139. Сличности и разлике између менице и чека
- 140. Појам обвезница, издавање, разграничење обвезница од акција
- 141. Трезорски, благајнички и комерцијални записи

142. Сертификат о депозиту, варанти, депозитне потврде
143. Складишница
144. Појам, значај и привредне функције кредитних карата